

FCG

Verkstopilotti, ikääntyneiden asuminen

FCG

Hankkeen lähtökohdat

- Ympäristöministeriö on käynnistänyt Ikääntyneiden asumisen toimenpideohjelman vuosille 2020-2022. Tavoitteena on tukea ikääntyneitä ja kuntia ennakoidaan asumisen muutoksia ja varautumaan niihin, lisätä ikäystävällisten asumisvaihtoehtojen tarjontaa sekä kehittää asuinalueita ikääntyneille sopiviksi. (YM, 2020)
- Hallitusohjelman toimeenpanon tukemiseksi FCG Oy koordinoi ja toteuttaa kuntien kanssa verkostohankkeen, jonka tarkoituksena on tukea kunnissa tehtävää ennakointi- ja varautumistyötä.
- Verkostohankkeen tavoitteena on tukea ikääntyneiden asumistarpeiden ja asumisen ennakointia sekä niihin varautumista erityisesti kansalaisten ja kuntien osalta. Kuntien tulisi varautua ikääntyneiden määrän kasvuun hyvissä ajoin.
- Verkostohankkeessa hyödynnetään uusinta käytössä olevaa tietoa, luodaan yhteistyöverkostoja sekä suunnitellaan tulevaa. Ennakointi ja varautuminen vaativat toteutuakseen tietopohjan hyödyntämistä, toimintamallien kartoittamista ja kokeilemistä sekä käytännön tukea toimeenpanoon.

Hankkeen tavoitteet ja tehtävät

- Hankkeen tavoitteena on:
 - Kartoittaa olemassa olevien tietokantojen avulla ikääntyneiden asumisen nykytila kunnissa.
 - Tunnistaa kuntakohtaisia haasteita ja laatia skenaarioarvioita tulevaisuuteen.
 - Kartoittaa kuntakohtaisesti olemassa olevaa asuntokantaa ja uustuotannon ratkaisuja suhteessa ikääntyneiden asumistarpeisiin.
 - Arvioida ikääntyneiden asumisen tarvetta suhteessa kunnan muuhun palveluverkkoon. FCG tuottaa kuntakohtaiset yhteenvedot (tilannekuvaraportit), joiden avulla on mahdollista arvioida ja ennakoida ikääntyneen väestön asumistarpeita.
 - Käydä poikkihallinnollista vuoropuhelua kunnan sisällä ja tarkentaa tulevaisuuden toimenpiteitä ja suunnitelmia asumiseen liittyen.
 - Suunnitella kuntakohtaiset toimenpiteet ja ratkaisut monialaisesti ennakkoinnin ja varautumisen tueksi -> tuotoksina kuntakohtaiset toimenpidesuunnitelmat

Verkostohankkeen toiminta

Orientaatio

- Kuntakohtainen omien tarpeiden ja haasteiden tunnistaminen
- Ennakkokysely osallistujille

Tiedontuotanto

- Kunnan lähtötilanne ja skenaario ikääntyneiden asumistarpeiden kehittymisestä kunnassa seuraavan 10-20 vuoden aikana.
- Kansallisten tietokantojen hyödyntäminen + kuntakohtaiset tiedot

Kehittämisdialogi

- Monialainen yhteiskehittäminen kunnassa hyödyntäen verkoston kokemuksia sekä hankkeen asiantuntijoita
- Kuntakohtaiset kehittämistyöpajat 2 kpl

Yhteiset tapahtumat

- Yhteiset teemoitetut työpajat

Kuntakohtainen tietopaketti sisältää mm. seuraavat tiedot

- Hankkeessa kootaan tietopaketti seuraavista asioista:
 - Ikääntyneiden palvelurakennetta kuvaavat tiedot (Lähde: Sotkanet). Kuntakohtaiset tiedot suhteessa kansallisiin suosituksiin. Skenaarioarviot palvelutarpeesta tulevaisuudessa (Lähde: FCGn ART-malli)
 - Väestöennusteiden pohjalta skenaariolaskelmat palvelutarpeista ja palvelurakenteesta
 - Erillisissä pientaloissa, rivi- tai kerrostaloissa asuvat ja muissa rakennuksissa asuvat henkilöt (Lähde: Tilastokeskuksen tietokannat)
 - Rakennus- ja huoneistorekisterin tietoihin pohjautuen tiedot kerrostalojen hisseistä sekä kartoitetaan kuntatasolla omakoti- ja rivitaloissa asuvien osuudet
 - Tiedot asuntojen muusta esteettömyydestä
 - Tarvearvioita välimuotoiselle asumiselle

Kehittämisdialogi

- Tunnistetuista kuntakohtaisista tarpeista ja haasteista lähtevä kehittämisdialogi -> työpajatyöskentely.
- Monialainen yhteiskehittäminen, jossa kunnan (+ kuntayhtymän) eri toimialojen edustajat työskentelevät yhdessä sekä kohdentuvat muotoilemaan suunnitelmaa ja strategiaa kunnassa tunnistettujen haasteiden ratkaisemiseksi.
- Kuntakohtaisen työn eteneminen:
 - Työpaja 1 = Haasteiden tarkentaminen ja priorisointi lähtötilanneanalyysin pohjalta (mahdollisuus toteuttaa myös etätyöpajana)
 - Työpaja 2= Tulevien toimenpiteiden suunnittelu poikkihallinnollisesti seuraavissa asiakokonaisuuksissa:
 - Toimenpiteet ikääntyneiden kotona asumisen tukemisessa
 - Toimenpiteet asuinympäristöjen suunnittelun ja kehittämisen suhteen
 - Toimenpiteet tavallisen asuntokannan (korjaamisen edistäminen, uustuotannon ratkaisut) suhteen
 - Toimenpiteet tehostetun/palveluasumisen/muun ARA-kannan suhteen
 - Toimenpiteet ikääntyneiden erilaisen asumisratkaisujen kehittämisessä esim. "ryhmäasumisessa" (kuten seniorivuokratalo/yhteisöasumisen kohde/tuettu/palveluasuminen suhteen)

Mitä verkostotyöskentely vaatii?

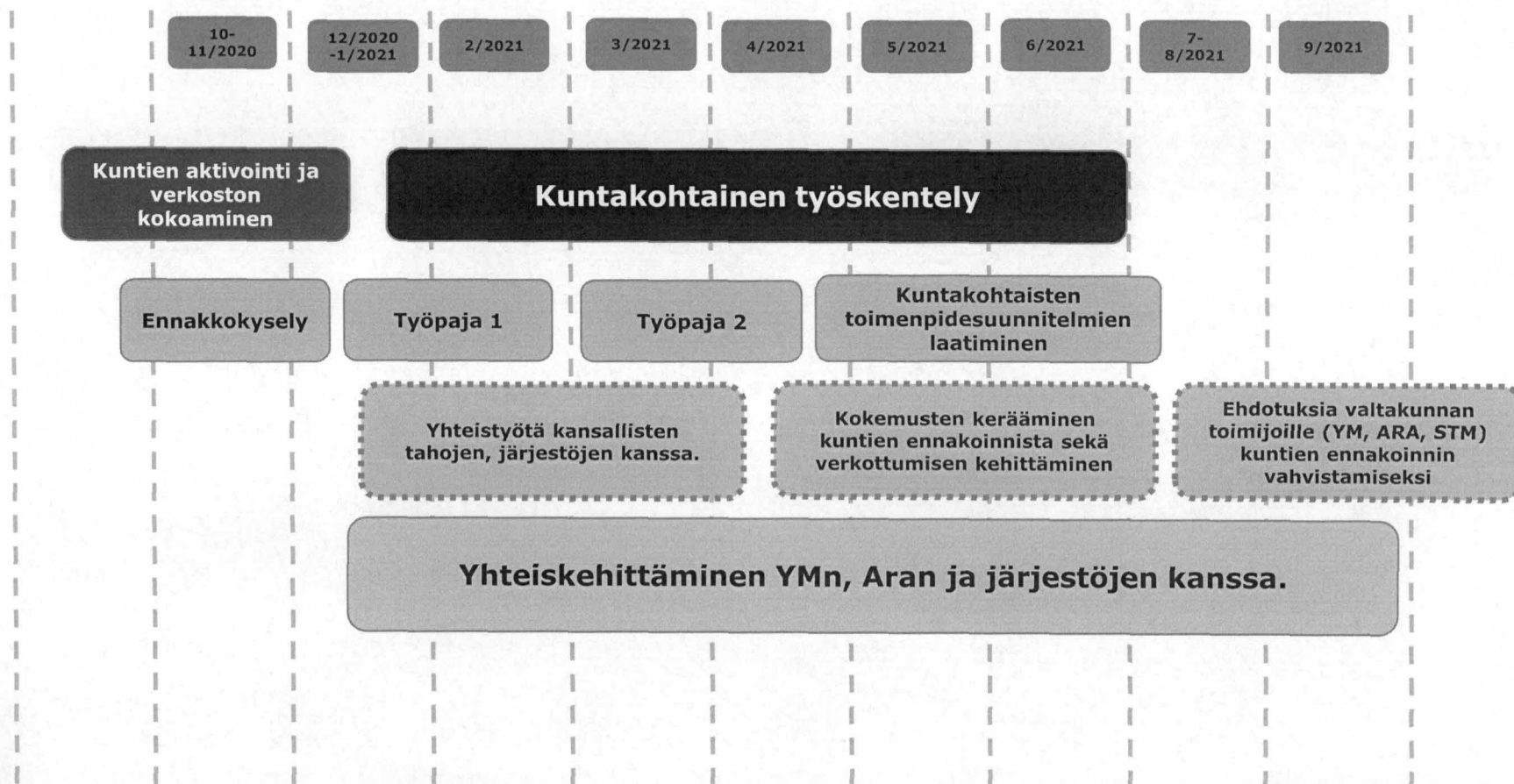
- Työpajoihin osallistuvat vastaavat ennen hankkeen alkua ennakkokyselyyn, (vastaaminen kestää muutaman minuutin) jonka tehtävänä kirkastaa osallistujille oman kunnan keskeisimmät haasteet ja ne asiat, joihin haluavat verkostotyöskentelyn avulla löytää ratkaisuja.
- Ensimmäisessä työpajassa osallistujakunnat saavat käyttöönsä FCG:n laatiman lähtötilanneanalyysin ja mallinnuksen siitä, kuinka ikääntyneiden asumistarpeet tulevat kehittymään seuraavan 10-20 vuoden kuluessa.
- Hankkeessa järjestetään 2 noin ½ päivän mittaista työpajaa, joissa suunnitellaan kuntakohtaisia toimenpiteitä. Hanke edellyttää kunnan asiantuntijoiden (max 10 henkeä) aktiivista osallistumista työpajoihin.
- FCG hoitaa kutsut + yhteydenpidon sekä laatii yhteisen alustan toimijoiden käyttöön, tuottaa kuntakohtaiset lähtötilanneanalyysit, fasilitoi työpajat sekä työstää työpajatuotosten pohjalta kuntakohtaiset yhteenvedot/toimintasuunnitelmat. Työpajat pidetään mahdollisuuksien mukaan paikan päällä ja kunnan yhteyshenkilön kanssa sovitaan työpajan tilasta.

Osallistumismaksu

- Kuntakohtainen maksu kaupungille/kunnalle on kunnan koosta riippuen 3 000–7 000 € + ALV. Alle 5 000 as. kunnat = 3 000 €, 5 000 – 49 999 as. kunnat = 5 000 € ja yli 50 000 as. kunnat = 7 000 €
- Hinta sisältää:
 1. Kunnittainen lähtötilanneanalyysi
 2. Kehittämisdialogi FCG:n ja YM:n asiantuntijoiden kanssa
 3. Kehittämistyöpajojen fasilitointi (2 kpl.)
 4. Kuntakohtaiset ikääntyneiden asumisen toimenpidesuunnitelmat (FCG laatii yhteenvedot lähtötilanneanalyysin ja työpajojen pohjalta)
 5. Verkoston hallinnointi, mahdollinen ohjausryhmätyöskentely ja tiedottaminen
- Hintaan lisätään konsulttien (2 konsulttia osallistuu) mahdolliset matkakulut työpajoista.
- Lisäksi voidaan tarvittaessa järjestää organisaation omiin kehittämistarpeisiin räätälöityä muuta konsultointitukea.

Alustava verkostohankkeen toteutuksen aikataulu

Verkostohankkeen kunnat + kuntayhtymä

- Lohja
- Laitila
- Heinola
- Espoo
- Vantaa
- Vihti
- Seinäjoki
- Joensuu
- Ylä-Savon SOTE

Sovittavia asioita

- Työpajoihin osallistuvat henkilöt
- Sovitaan aloitusajankohta ym.
- FCG hoitaa kutsut + yhteydenpidon
- FCG laatii yhteisen alustan toimijoiden käyttöön
- Sopimusasiat

Verkostohankkeen toteuttajat FCG Konsultointi Oy:ssä

Sami Miettinen
toimialajohtaja

Projektivastuu sekä osallistuminen seminaareihin ja tilaisuuksiin

Suunnittelu, fasilitointi

Jarno Parviainen
Tutkija

Osallistuminen seminaareihin ja tilaisuuksiin

Suunnittelu, koordinointi, fasilitointi

Marika Koramo
projektipäällikkö

Osallistuminen seminaareihin ja tilaisuuksiin, työn suunnittelu ja koordinointi

Lähtötilanneanalyysit, tietotuotanto, fasilitointi

Heikki Miettinen
Tutkimuspäällikkö

Tilannekuva-analyysit

Tietojen tuottaminen ja analysointi

Pirjo Haukkapää-Haara
Johtava konsultti (soteala)

Osallistuminen seminaareihin ja tilaisuuksiin, työn suunnittelu ja koordinointi

Suunnittelu, tietotuotanto, fasilitointi

Darja Urvas
Asiantuntija

Osallistuminen seminaareihin ja tilaisuuksiin, työn suunnittelu ja koordinointi

Suunnittelu, koordinointi, fasilitointi

